

**Scéim Roinn an Taoisigh
2009-2012
faoi Alt 15
d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003**

Clár

Caibidil 1 Réamhrá & Cúlra

- 1.1 Ullmhúchán na Scéime Teanga
- 1.2 Ábhar na Scéime Teanga
- 1.3 Dáta Tosaigh na Scéime
- 1.4 Forbhreathnú ar Roinn an Taoisigh
 - 1.4.1 Sainordú agus Misean
 - 1.4.2 Custaiméirí agus Cliaint
 - 1.4.3 Limistéir Feidhmiúla na Roinne
 - 1.4.4 Measúnú ar na seirbhísí atá ann cheana féin trí Ghaeilge

Caibidil 2 Soláthar Seirbhísí/ Gníomhaíochtaí Ginearálta na Roinne

- 2.1 Modh Cumarsáide leis an bPobal/ Eolas don Phobal
- 2.2 Pointí Teagmhála leis an bPobal

Caibidil 3 Achoimre ar Sheirbhísí/Gníomhaíochtaí a chuireann Rannáin ar fáil

- 3.1 Réamhrá
 - 3.1.1 Liosta Rannáin na Roinne ag obair trí Ghaeilge
 - 3.1.2 Liosta Rannáin na Roinne ag obair go dátheangach
- 3.2 Rannáin na Roinne ag obair go dátheangach
- 3.3 Gnóthachtálacha faoin Scéim dheiridh

Caibidil 4 Feabhsú ar Sheirbhísí a chuirfear ar fáil go dátheangach

- 4.1 Cúlra
- 4.2 Seirbhísí atá Iomlán Dátheangach
- 4.3 Fógraí Béil
- 4.4 Earcaíocht & Socrúchán Fostaíochta
- 4.5 Oiliúint & Forbairt
- 4.6 Ag Cur Feabhas le Cumas Teanga Gaeilge na Roinne
- 4.7 Logainmneacha Gaeltachta

Caibidil 5 Monatóireacht & Athbhreithniú

Caibidil 6 Poiblíocht don Scéim Chomhaontaithe

Aguisín 1 Sonraí Teagmhála na Foirne a sholáthraíonn seirbhís Ghaeilge

Caibidil 1 Réamhrá agus Cúlra

D'ullmhaigh Roinn an Taoisigh an scéim seo faoi Alt 15 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003.

Foráiltear le hAlt 11 den Acht, go n-ullmhódh comhlachtaí poiblí scéim reachtúil ina sonraítear na seirbhísí a chuirfidh siad ar fáil

- trí mheán na Gaeilge
- trí mheán an Bhéarla; agus
- trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla;

agus do na bearta atá le glacadh lena chinntiú go ndéanfar aon seirbhís nach soláthraíonn an comhlacht trí mheán na Gaeilge a chur ar fáil laistigh de thréimhse socraithe ama. Tháinig an chéad scéim faoin Acht i bhfeidhm an 23 Lúnasa 2005. Éilíonn Alt 15 den Acht ar chomhlachtaí poiblí an scéim atá acu a athbheithniú, agus scéim nua a ullmhú.

1.1 Ullmhúchán na Scéime Teanga

Ullmhaíodh an scéim seo de réir na **Treoirlínte faoi Alt 12 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003**.

D'fhoilsigh an Roinn fógra faoi Alt 13 an 18 Aibreán 2008, ag tabhairt cuiridh roimh uirill maidir le hullmhúchán na dréachtscéime ó aon pháirtí leasmhar. Fuarthas ceithre aighneacht ag léiriú leasa indibhidiúla agus eagraíochtaí Gaeilge. Tá na haighneachtaí sin ar fáil ar láithreán gréasáin na Roinne (www.taoiseach.gov.ie) agus tógadh san áireamh iad agus an scéim á dréachtú.

Chuathas i gcomhairle le comhaltaí d'fhoireann na Roinne agus tá a gcuid tuairimí agus moltaí curtha san áireamh agus an scéim a dréachtú freisin, mar aon le torthaí na suirbhéanna custaiméirí a rinneadh le déanaí maidir le soláthar seirbhísí i nGaeilge,

1.2 Ábhar na Scéime Teanga

Cuireann an scéim seo leis an gcéad scéim teanga ón Roinn, ar phrionsabail QCS (Seirbhís Cháilíochta do Chustaiméirí), agus leis an tiomantas sa Chairt do Chustaiméirí a dheimhníonn gur féidir le custaiméirí ar mian leo gnó a dhéanamh trí Ghaeilge é sin a dhéanamh. Leagann sé amach an méid seirbhísí atá ar fáil faoi láthair trí Ghaeilge, agus aithníonn sé limistéir le feabhsú as seo amach. Áirítear ar an scéim tiomantas le measúnú a dhéanamh ar leibhéal an éilimh ar sheirbhísí trí Ghaeilge trí shuirbhéanna custaiméirí rialta, agus lena chinntiú go leanfaidh an Roinn d'fhreastal a dhéanamh ar an éileamh sin ar bhealach beartaithe, comhleanúnach ina mbeidh teacht ag daoine air.

1.3 Dáta Tosaigh na Scéime

Dheimhnikh an tAire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta an scéim seo. Cuirfear tús leis an scéim le héifeacht ón 21 Nollaig 2009 agus beidh feidhm léi ar feadh

tréimhse de 3 bliana ón dáta sin nó go ndeimhneoidh an tAire scéim nua de bhun Alt 15 den Acht, cibé acu is tuisce.

1.4 Forbhreathnú ar Roinn an Taoisigh

1.4.1 Misean agus Sainordú

Is é misean Roinn an Taoisigh ná tacaíocht, comhairle ar pholasaithe agus eolas riachtanach a sholáthar don Rialtas, don Taoiseach agus d’Airí Stát ar son iompair éifeachtach an Rialtais agus do cheannaireacht dinimiceach, comhordnú agus treoir straitéiseach de pholasaí Rialtais.

Is é an sainordú na Roinne tacú leis an Taoiseach ina ról bunreachtúil agus searmanach mar Cheann an Rialtais agus cuidiú leis ceannaireacht, comhordú agus treoir éifeachtach a thabhairt thar phríomhlimistéir pholasaithe. Soláthraíonn an Roinn trí phríomhchineál tacaíochta don Taoiseach:

- **Ag tacú le feidhmiú éifeachtach an Rialtais:** ag soláthar Rúnaíocht don Rialtas, idirchaidreamh leis an Uachtarán agus le Tithe an Oireachtais, soláthar Seirbhísí Preasa agus Eolais Rialtais, Oifig Phríobháideach, Tacaíocht Chorporáideach agus Seirbhísí Prótacail don Taoiseach agus dá Airí Stát.
- **Ag Tacú le treoir pholasaithe Rialtais agus comhordnú Rialtais de phríomhthosaíochtaí náisiúnta:** forléargas a sholáthar ar phríomhthosaíochtaí polasaí an Rialtais; eolas agus comhairle iomchuí maidir le saincheisteanna a thagann chun cinn a chur ar fáil go tráthúil; agus fis agus cur chuige níos fadtéarmaí a chur ar fáil. Tá na tosaíochtaí straitéiseacha seo a leanas aitheanta ag *Ráiteas Straitéise 2008-2010* na Roinne:
 - Tuaisceart Éireann
 - Gnóthaí an Aontais Eorpaigh agus Idirnáisiúnta
 - Polasaí Eacnamaíochta agus Sóisialta
 - Comhpháirtocht Shóisialta
 - Nuachóiriú na Seirbhíse Poiblí
 - Seirbhísí Tacaíochta Corparáidí
- **Ag soláthar seirbhísí tacaíochta don Taoiseach, do Phríomh-Aoire an Rialtais, agus don Aire Stáit do Ghnóthaí Eorpacha,** lena n-áirítear dréachtú óráidí agus teachtaireachtaí, ag ullmhú freagraí do Cheisteanna Parlaiminte agus ag freagairt iarratas maidir le Saoráil Faisnéise agus uirill eile, go minic ag obair le Gníomhaíochtaí agus Ranna eile go díreach.

Faigheann an Taoiseach cuidiú ón Aire Stáit do Ghnóthaí Eorpacha agus ó Phríomh-Aoire an Rialtais. Eagraíonn an Príomh-Aoire gnó Rialtais sa Dáil agus tá dualgais shainiúla aige do chlár reachtúil an Rialtais, Leasú Oireachtas, an Lároifig Staidrimh, agus Saoránacht Ghníomhach. Tá dualgas ag an Aire Stáit um Ghnóthaí Eorpacha comhordnú a chur chun cinn ar réimse iomlán gnóthaí an Aontais Eorpaigh, agus déanann sé/sí ionadaíocht don Rialtas ag cruinnithe i réimse leathan comhthéacsanna a bhaineann le gnóthaí Eorpacha.

Agus na tascanna seo á ndéanamh tá foireann níos mó ná 200 duine ag an Roinn.

1.4.2 Custaiméirí agus Páirtithe Leasmhara

Idirghníomhaíonn an Roinn le speictream leathan páirtithe leasmhara agus ina measc siúd tá:

- An Taoiseach, Príomh-Aoire an Rialtais agus an tAire Stáit don Eoraip, an Rialtas, ionadaithe poiblí agus Ranna Rialtais, Oifigí agus Gníomhaireachtaí eile.
- Institiúidí agus páirtithe i dTuaisceart Éireann, Rialtais eile, agus institiúidí idirnáisiúnta.
- Réimse leathan gníomhaithe atá taobh amuigh den tseirbhís phoiblí lena n-áirítear páirtneírí sóisialta – fostóirí, ceardchumann, comhlachtaí feirmeoirí agus comhlachtaí ionadaíochta eile, agus grúpaí pobail agus deonacha.

Tá naisc againn freisin leis an bpobal acadúil agus taighde, le gnó, le gairmeacha dlí agus eile, agus le soláthraithe earraí agus seirbhísí don Roinn.

Ní hionann is go leor Ranna Rialtais eile, tá teagmháil dhíreach theoranta againn leis an bpobal ginearálta agus níl muid páirteach go mór i soláthar seirbhísí poiblí ginearálta don phobal ginearálta. Mar sin féin, téann comhaltaí den phobal i dteagmháil leis an Roinn le haghaidh eolais agus le haghaidh fiosrúchán eile, agus téann Oifigí Príobháideacha agus Oifigí Dáilcheantair an Taoisigh i ngleic leis an gcuid is mó de na fiosrúcháin seo. Tá ról suntasach ag Seirbhísí Eolais agus Preas an Rialtais le heolas a chur in iúl don phobal níos leithne. Eagraímid turais timpeall Fhoirgnimh an Rialtais Dé Sathairn a dhéanann comhaltaí den phobal ginearálta.

1.4.3 Limistéir Feidhmiúla na Roinne

Is iad na limistéir fheidhmiúla den Roinn ná:

- Rúnaíocht an Rialtais
- Rannán Prótacail agus Ginearálta
- Seirbhísí Eolais agus Preas an Rialtais
- Rannán Thuaisceart na hÉireann
- Rannán do Ghnóthaí Eorpacha agus Idirnáisiúnta
- Rannán do Pholasaí Eacnamaíochta agus Sóisialta
- Rannán d’Nuachóiriú na Seirbhíse Poiblí
- Rannán do Chomhpháirtíocht Shóisialta/Comhrá Sóisialta

Aonaid Tacaíochta:

- Oifig Phríobháideach an Taoisigh
- Oifig Phríomh-Aoire an Rialtais
- Oifig an Aire Stáit
- Aonad Iniúchta Inmheánach
- Seirbhísí Tacaíochta Corparáideacha (lena n-áirítear Airgeadas, Pearsanra, IT, Bainistiú agus Oiliúint Athruithe, agus Aonaid sheirbhísí bhainistíochta eile).

1.4.4 Measúnú ar na seirbhísí atá ann cheana féin trí Ghaeilge

Is é príomh-chuspóir an Achta ná a chinntiú go bhfuil rochtain níos fearr ar sheirbhísí poiblí trí Ghaeilge agus go bhfuil siad ar chaighdeán níos airde. Sa Chairt do Chustaiméirí, tugann an Roinn fúithi gur féidir le custaiméirí ar mian leo gnó a dhéanamh trí Ghaeilge é sin a dhéanamh. Cuirtear an floireann ar an eolas faoi seo ag a gcuid traenála agus tá socruithe curtha i bhfeidhm le go gcomhlíonfar an tiomantas sin. Maidir le gearán agus achomhairc faoi sheirbhísí trí Ghaeilge, téann siad tríd na gnáth nósanna imeachta gearáin QCS (Seirbhís Cháilíochta do Chustaiméirí) (www.taoiseach.gov.ie).

Mar gheall go bhfuil príomhfhócas oibre na Roinne dírithe ar ghnóthaí an Rialtais agus le Ranna agus Gníomhaireachtaí eile, ní fhaigheann muid mórán éilimh ón bpobal maidir lenár gcuid seirbhísí i nGaeilge. Mar sin féin, tá an Roinn tiomanta na seirbhísí a chuireann sí ar fáil a sholáthar trí Ghaeilge chomh maith le cultúr dearfach a fhorbairt a spreagann úsáid na Gaeilge taobh istigh den Roinn agus lenár gcustaiméirí féin araon.

Tá na tiomantais ar fad a rinneadh i gCéad Scéim na Roinne chun leibhéal na seirbhíse i nGaeilge a fheabhsú i gcrích. Is é cuspóir na Dara Scéime ná leanúint ag seachadadh na dtiomantas sin agus leibhéal na seirbhíse a fheabhsú thar tréimhse na Scéime (2009-2012).

Caibidil 2 Soláthar Seirbhísí/ Gníomhaíochtaí Ginearálta na Roinne

Leagann an Chaibidil seo amach córas na teanga oifigiúla arna cur i bhfeidhm ag an Roinn maidir le soláthar seirbhísí ginearálta. Leagann Caibidil 3 amach an scéal maidir le soláthar seirbhísí/gníomhaíochtaí arna cur ar fáil ag Rannáin faoi leith laistigh den Roinn.

2.1 Modh Cumarsáide leis an bPobal/ Eolas don Phobal

Is iad príomhmhodhanna cumarsáide na Roinne leis an bpobal ginearálta ná:

- Cáipéisí a eascraíonn ó hoibleagáidí reachtúla nó eile (m.sh. Ráitis Straitéise, Tuarascálacha Bliantúla, etc.)
- Prearáitis
- Foilseacháin
- Láithreáin Ghréasáin
- Bróisiúir & Bileoga Eolais

Béarla agus Gaeilge

I rith saolré na Chéad Scéime, foilsíodh réimse leathan cáipéisí sa dá theanga. Foilsíodh roinnt díobh go dátheangach laistigh de chlúdach amháin, trí Ghaeilge agus Béarla a chur ar leathanaigh ar aghaidh a chéile (Gaeilge ar chlé, Béarla ar dheis), i gcomhréir le sár-chleachtas, lena n-áirítear:

- Tuarascáil Bhliantúil (Achoimre) 2005
- Lámhleabhar do Thithe an Rialtais
- Scéim Theangacha Oifigiúla Roinn an Taoisigh 2005-2008
- Tuarascáil Bhliantúil 2006
- Lámhleabhar an Chomh-Aireachta
- Ráiteas Straitéise Roinn an Taoisigh 2008- 2010 (Márta 2008)
- Tuarascáil Bhliantúil 2007

Tá an Roinn tiomanta lena chinntiú go leanfar ag foilsiú go dátheangach laistigh de chlúdach amháin na foilseacháin ar nós na cinn a bhfuil tagairt dóibh thuas, mar shampla Tuarascálacha Bliantúla agus Ráitis Straitéise, i bhformáid chruachóip.

Foilsíodh cáipéisí eile i leaganacha Gaeilge agus Béarla ar leithligh.

Gaeilge amháin

- Roinnt barántas ceaptha cosúil le Paitinní Tosaíochta do chead isteach ar an mBarra Laistigh.

Béarla amháin

- Tuarascálacha, le ciorclaíocht theoranta agus atá dírithe ar shainghrúpaí, nach bhfuil tograí polasaithe ag baint leo (m.sh. tuarascálacha dul chun cinn ráithiúla ar *IdTreó 2016*; tuarascálacha dul chun cinn chuig Grúpa Fíoraithe Feidhmíochta na Státseirbhíse faoi *IdTreó 2016*)

Tá na príomhleathanaigh ó láithreáin ghréasáin na Roinne - www.taoiseach.ie; www.onegov.ie (láithreán gréasáin ar Athchóiriú na Seirbhísí Poiblí); www.betterregulation.ie (láithreán Gréasáin maidir le Rialachán Níos Fearr); agus www.orp.ie (láithreán gréasáin an chláir athbhreithnithe eagraíochtúil) – ar fáil i nGaeilge agus i mBéarla araon.

Maidir le hóráidí nó le ráitis, lena n-áirítear na cinn sin a dhéantar san Oireachtas, ag an Taoiseach nó ag Airí Stáit, nó ag daoine oifigiúla sinsearacha, is sa teanga nó sna teangacha a deirtear iad a chuirfear ar fáil iad.

2.2 Pointí Teagmhála leis an bPobal

Tá a fhios againn go maith cé chomh tábhachtach is atá oibrítheoirí lasc-chláir agus fáilteoirí, mar an chéad phointe teagmhála leis an bpobal. Is iad cleachtas na Seirbhíse Cháilíochta Custaiméara (QCS), agus cleachtas reatha na Roinne ná:

- Go mbeadh foireann na bhfáilteoirí agus na n-oibrítheoirí lasc-chláir ábalta ainm na Roinne a thabhairt as Gaeilge agus as Béarla. Faoi láthair, soláthraíonn ár lasc-chlár seirbhís d’ardchaighdeán trí Ghaeilge.
- Tá eolas ag na comhaltaí foirne seo ar a laghad ar bheannachtaí bunúsacha i nGaeilge, agus tá socruithe cuí i bhfeidhm le gur féidir le muintir an phobail dul i dteagmháil gan mhoill le cibé oifig nó oifigeach a bhfuil sé de dhualgas air/uirthi an tseirbhís a chur ar fáil trí Ghaeilge.

Tá na háiseanna diail-dhírigh atá againn faoi láthair in ann oibriú go cumasach leis an méid glaonna a fhaigheann lasc-chlár na Roinne agus freastlaíonn na socruithe seo ar na hardchaighdeáin seirbhíse custaiméara agus ní bhíonn aon mhoill i gceist le glaonna a fhreagairt.

Caibidil 3 Achoimre ar Sheirbhísí/Ghníomhaíochtaí a chuireann Rannáin ar fáil

3.1 Réamhrá

Leagann an Caibidil seo amach an scéal maidir le soláthar seirbhísí/gníomhaíochtaí arna cur ar fáil ag Rannáin faoi leith laistigh den Roinn. Sa chéad chuid den chaibidil seo, liostaítear na Rannáin éagsúla agus córas na teanga oifigiúla a chuirtear i bhfeidhm i ngach cás. Déanann an dara cuid cur síos gairid ar fheidhmeanna/ghníomhaíochtaí gach aon Rannán. Sa tríú chuid liostaítear limistéir ar cuireadh feabhas ar sholáthar seirbhísí i nGaeilge i rith saolré na scéime roimhe seo.

3.1.1 Liosta Rannáin na Roinne ag obair trí Ghaeilge

Níl aon Rannán sa Roinn atá ag obair trí mheán na Gaeilge amháin.

3.1.2 Liosta Rannáin na Roinne ag obair go dátheangach

Seo a leanas liosta de na Rannáin laistigh den Roinn atá in ann seirbhís dhátheangach a chur ar fáil sa teanga oifigiúil a roghnaíonn an custaiméir:

- Rúnaíocht an Rialtais
- Rannán Prótacail agus Ginearálta
- Seirbhísí Eolais agus Preas an Rialtais
- Rannán Thuaisceart na hÉireann
- Rannán do Ghnóthaí Eorpacha agus Idirnáisiúnta
- Rannán do Pholasáí Eacnamaíochta agus Sóisialta
- Rannán Nuachóiriú na Seirbhíse Poiblí
- Rannán do Chomhpháirtíocht Shóisialta/Comhrá Sóisialta

Aonaid Tacaíochta:

- Oifig Phríobháideach an Taoisigh
- Oifig Phríomh-Aoire an Rialtais
- Oifig an Aire Stáit
- Aonad Iniúchta Inmheánach
- Seirbhísí Tacaíochta Corparáideacha (lena n-áirítear Airgeadas, Pearsanra, IT, Bainistiú agus Oiliúint Athruithe, agus Aonaid sheirbhísí bhainistíochta eile).

3.2 Rannáin na Roinne ag obair go dátheangach

Leagann an chuid seo amach gníomhaíochtaí nó feidhmeanna na Rannán mar a thagraítear thuas a sholáthraíonn seirbhís dhátheangach duine-le-duine, trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla sa teanga a roghnaíonn an custaiméir. Mar atá leagtha amach in alt 1.4.4 thuas, ciallaíonn nádúr oibríochtaí na Roinne nach bhfuil an leibhéal idirghníomhaithe leis an bpobal ginearálta forleathan. Nuair a idirghníomhaíonn an Roinn leis an bpobal áfach bíonn sí tiomanta go hiomlán a n-oibleagáidí faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla a chomhlíonadh. Dá réir sin, is é polasaí an Roinne é go leithdháiltear comhalta foirne amháin ar an laghad a bhfuil sé

de chumas acu gnó a dhéanamh i nGaeilge chun déileáil le custaiméirí a bhfuil an Ghaeilge ar an teanga a roghnaíonn siad, faoi réir ag comhaltaí foirne mar sin a bheith ar fáil.

Soláthraítear an tseirbhís seo trí fhiosrúcháin a chuir chuig comhaltaí foirne a bhfuil cumas maith acu a ngnó a dhéanamh trí Ghaeilge agus ar féidir leo bheith mar idirghabhálaí teagmhála idir an Rannán agus an duine. Tá socruithe déanta chomh maith sa chás nuair nach bhfuil comhalta foirne cumasach ó thaobh na Gaeilge de sa Rannán, go soláthróidh comhalta foirne ó Rannán eile an tseirbhís seo. Breathnófar arís ar na socruithe seo maidir le cúrsaí éilimh a bhíonn ag athrú, i gcaitheamh saolré na scéime. Is í an aidhm ná a chinntiú go bhfuil an t-ardchaighdeán céanna seirbhíse ar fáil sa dá theanga. Tá sonraí teagmhála na gcomhaltaí foirne a dhéileálann le fiosrúcháin trí Ghaeilge tugtha in Aguisín 1.

Oifig Ghinearálta an Rúnaí agus Rúnaíocht an Rialtais

Cinntíonn Rúnaíocht an Rialtais iompar éifeachtach agus eagraithe ghnó an Rialtais. Cuidíonn sé leis an Taoiseach agus é ag comhlíonadh riachtanais bhunreachtúla agus dleathacha a oifige maidir leis an Rialtas agus leis an Uachtarán, agus cuireann sé le chéile liostaí seachtainiúla na gCeisteanna Parlaiminte don Roinn, in éineacht le bunachar sonraí aighneachtaí chuig agus rialacháin ón gCathaoirleach maidir leis na Ceisteanna Parlaiminte sin.

Rannán Prótacail agus Ginearálta

Tá an Rannán seo freagrach as prótacal Stáit, lena n-áirítear prótacal don Taoiseach agus do na hAirí Stáit. Is iad na dualgais eile atá air ná caidrimh idir an tUachtarán agus an Rialtas, teagmháil le hOifigí an Ard-Stiúrthóir Ghinearálta, Príomh-Atuarne Stáit, an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí, an Coimisiún um Leasaithe Dlí agus an Binse Fiosraithe (Íocaíochtaí chuig Polaiteoirí). Cuidíonn sé chomh maith le cur i bhfeidhm clár reachtúil an Rialtais, clár um Leasú an Oireachtais, agus cur i bhfeidhm freagrachtaí na Roinne faoi na hAchtanna um Shaoráil Faisnéise.

Soláthraítear seirbhís trí Ghaeilge mar chuid de dhualgais phrótacail an Rannáin. Bíonn biachláir agus cuirí chuig dinnéir, lóna etc. sa dá theanga agus bíonn ábhar i nGaeilge san áireamh in óráidí, nuair is cuí. Cuirtear cuirí agus bróisiúir chuimhneacháin, mar aon le líne teifeafóin RSVP, ar fáil trí Ghailge agus trí Bhéarla d'ócáidí ardphróifíle ar nós Comóradh 1916.

Seirbhísí Eolais agus Preasa an Rialtais

Soláthraíonn na seirbhísí seo eolas do na meáin agus don phobal maidir le cúrsaí an Rialtais, agus tugann Rúnaí Preasa an Rialtais comhairle don Taoiseach ar chúrsaí na meán.

Rannán Thuaisceart na hÉireann

Tacaíonn Rannán Thuaisceart na hÉireann leis an Taoiseach agus é ag comhlíonadh a dhualgais sa limistéar tosaíochta seo, trí oibriú ar fhoirmlíú pholasaí straitéiseach, ar fhorbairt agus ar chumarsáid. Tacaíonn sé chomh maith lena chruinnithe agus

teagmhálacha leis na daoine suntasacha. I gcomhair leis an Roinn um Ghnóthaí Eachtracha, comhordnaíonn sé cur i bhfeidhm Chomhaontú Aoine an Chéasta, agus comhordnaíonn sé agus tacaíonn sé leis an Taoiseach agus é ag glacadh páirte sa Chomhairle Aireachta Thuaidh-Theas agus i gComhairle na Breataine-na hÉireann.

Rannán do Ghnóthaí Eorpacha agus Idirnáisiúnta

Tacaíonn an Rannán seo leis an Taoiseach ina ról mar chomhalta den Chomhairle Eorpach agus maidir lena dhualgais Eorpacha agus idirnáisiúnta eile. Comhordnaíonn sé agus cuireann sé le forbairt pholasaithe an Rialtais agus an straitéis foriomlán ar ról na hÉireann i gcúrsaí an AE (i gcomhair leis an Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Ranna tábhachtacha eile), agus aithníonn sé agus freagraíonn sé do mhíreanna reatha agus féideartha ar chlár oibre na Eorpa a bhfuil éifeacht acu ar phríomhréimsí spéise na hÉireann.

Rannán do Pholasaí Eacnamaíoch agus Sóisialta

Cuireann an Rannán seo comhairle ar an Taoiseach maidir le polasaí eacnamaíoch agus sóisialta d'fhonn forbairt inbhuanaithe agus chuimsitheach gheilleagair agus sochaí na hÉireann a chur chun cinn. Comhordnaíonn agus tacaíonn an Rannán le polasaí ar phríomhshaincheistanna náisiúnta, cosúil le infrastruchtúr, uilechuimsitheacht shóisialta agus athrú aeráide. Bíonn caidreamh aige le Ranna agus le Gníomhaireachtaí Stáit eile a bhíonn ag oibriú sa limistéar seo, agus soláthraíonn sé rúnaíocht do roinnt Choistí Comhaireachta. Ina theannta sin, tá ról ag an Rannán forbairt agus ráthúlacht thionscal seirbhísí airgeadais idirnáisiúnta in Éirinn a chinntiú, le tacaíocht ó Ranna Rialtais, gníomhaireachtaí agus an tionscal, trí mheicníocht Ghrúpa Tí Imréitigh (CHG) an IFSC agus na Grúpaí Oibre agus Tascfhórsaí éagsúla a oibríonn faoi chúram na Roinne.

Rannán do Nuachóiriú na Seirbhísí Poiblí

Déanann Rannóg Nuachóiriú na Seirbhísí Poiblí forbairt agus comhordú ar an bpolasaí ar athrú ar an tseirbhís phoiblí, cinntíonn sí idirbheartaíocht agus feidhmiú maidir le clár nuachóirithe don tseirbhís phoiblí mar chuid de chomhaontuithe comhpháirtíochtaí sóisialta, agus tacaíonn sí le heagraíochtaí seirbhíse poiblí ó thaobh feidhmiú a gcuid clár athraithe. Tá an Rannóg comhdhéanta den Oifig Cláir d'Athchóiriú na Seirbhísí Poiblí, An tAonad Feabhais Rialála agus an Fhoireann Cláir Athbhreithnithe Eagraíochta.

Tacaíonn an Oifig Cláir leis an Rialtas ó thaobh tiomáint, comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú ar an gClár d'Athchóiriú na Seirbhísí Poiblí. Tacaíonn sí freisin le heagraíochtaí feadh na Seirbhíse Poiblí agus iad ag iarraidh athrú a chur i bhfeidhm. Tá sé de dhualgas ar an Aonad Feabhais Rialála an Clár Oibre Feabhais Rialála a chur chun cinn feadh Ranna agus Oifigí Rialtais agus tá an Clár Athbhreithnithe Eagraíochta (ORP) bunaithe sa Rannóg le scrúdú a dhéanamh ar acmhainn na seirbhíse poiblí ó thaobh ceannaireacht a thabhairt maidir le seirbhísí poiblí fócasaithe agus iad a sheachadadh amach anseo.

Rannán do Chomhpháirtíocht Shóisialta/Comhrá Sóisialta

Féachann an Rannán le comhpháirtíocht shóisialta a chur chun cinn mar mheicníocht d'fhorbairt eacnamaíoch agus shóisialta náisiúnta, agus chun leibhéal síochána agus cobhsaíochta i ndáil le caidreamh tionscail a ardú trí phróiseas cinnte pá, réiteach díospóid agus comhpháirtíocht ag an obair, ag teacht le spriocanna iomaíochta agus sóisialta an Rialtais agus leis na forálacha atá leagtha amach in *I dTreo 2016*. Déanann sé monatóireacht ar chur i bhfeidhm fhorálacha *I dTreo 2016* agus tacaíonn sé le struchtúir na Comhpháirtíochta Sóisialta a bunaíodh faoin scéim. Tugann sé comhairle don Taoiseach ar phá, caidreamh tionsclaíoch agus saincheisteanna a bhaineann leis an áit oibre; freastlaíonn sé ar an gComhlacht Náisiúnta Forfheidhmithe (NIB); tacaíonn sé obair na hOifige Náisiúnta d'Fhorbairt Eacnamaíoch agus Shóisialach (NESDO), lena n-áirítear An Chomhairle Náisiúnta Eacnamaíoch agus Sóisialta (NESC), An Fóram Náisiúnta Eacnamaíoch agus Sóisialta (NESF) agus an tIonad Náisiúnta Comhpháirtíochta agus Feidhmíochta (NCPP).

Oifig Phríobháideach an Taoisigh

Tacaíonn an Oifig Phríobháideach leis an Taoiseach maidir lena ról agus oibleagáidí Parlaiminte, agus ina ról mar Cheann an Rialtais. Tacaíonn sé chomh maith leis maidir le tiomantais na Roinne agus poiblí, agus bainistíonn sé a ghníomhaíochtaí baile agus eachtracha. Láimhseálann an Oifig Phríobháideach comhfhreagras ginearálta agus fiosrúcháin a chuireann an pobal chuig an Taoiseach.

Oifig Phríomh-Aoire an Rialtais

Soláthraíonn an Oifig seo seirbhís tacaíochta do Príomh-Aoire an Rialtais.

Oifig an Aire Stáit

Soláthraíonn an Oifig seo seirbhís tacaíochta don Aire Stáit.

Aonad Iniúchta Inmheánach

Soláthraíonn an t-aonad seo deimhniú don Oifigeach Cuntasaíochta ar na córais rialaithe inmheánacha agus an méid a chuireann siad le cuspóirí polasaithe agus gnó a bhaint amach sa bhealach is eacnamaíche agus is éifeachtúla agus is éifeachtaí. Tá sé mar acmhainn do bhainistíocht na Roinne lena anailís agus breithiúnas ar chórais rialaithe na Roinne.

An Rannán Gnóthaí Corparáideacha

Tá an Rannán seo freagrach as polasaithe agus as comhairle straitéiseach maidir le heagrú, bainistíocht, agus riarachán acmhainní daonna na Roinne, a théann an **Rannán Pearsanra** i ngleic leo. Tacaíonn an tAonad um Bainistiú an Athraithe le cur i bhfeidhm an chláir oibre nuachóirithe laistigh den Roinn, agus cinntíonn an **tAonad Traenála** soláthar oiliúint agus fhorbairt na foirne.

Soláthraíonn an **tAonad Airgeadais** na seirbhísí airgeadais, agus bainistíonn sé acmhainní airgeadais na Roinne agus soláthraíonn sé na seirbhísí airgeadais ar fad don

Taoiseach, don Aire Stáit, don Oifigeach Cuntasaíochta, do bhainistíocht agus don fhoireann, do Ranna Rialtais eile agus d'Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.

Tá an **tAonad IT** freagrach as feidhmeanna teicneolaíochta eolais na Roinne, agus soláthraíonn sé seirbhís atá dírithe ar riachtanais na Roinne agus a custaiméirí, maidir le soláthar agus bainistíocht an eolais agus na gcóras I.T.

Tá an Rannán freagrach chomh maith as forbairt agus soláthar seirbhísí tacaíochta na Roinne. Áirítear ar fhreagrachtaí an **Aonaid Seirbhísí Bainistíochta**: Ióistín, cothabháil Thithe an Rialtais, slándáil, Sláinte agus Sábháilteacht, Seirbhís Ardchaighdeáin do Chustaiméirí (QCS), maoirseoireacht ar sheirbhísí agus ar an bhfoireann ghlantacháin, ceannach agus cothabháil troscán agus trealamh oifige, agus eagrúchán na dturas timpeall Thithe an Rialtais Dé Sathairn. Soláthraíonn an **Chlárlann** taisce do chomhaid na Roinne, gníomhach agus dímhaoín, agus do chomhaid na gcomhaltáí foirne reatha agus iad siúd a chuaigh ar pinsean, a d'aistrigh nó a d'éirigh as a bpost, chomh maith le seirbhís bainistíochta comhaid; agus soláthraíonn **Aonad na Cartlainne** seirbhís ghníomhach de réir na bhforálacha i reachtaíocht na Cartlainne Náisiúnta. Soláthraíonn an **Leabharlann** seirbhís leabharlainne agus eolais don fhoireann.

3.3 Gnóthachtálacha faoin gCéad Scéim

Chuathas i mbun raon beart i rith shaolré na scéime roimhe seo chun ár sprioc a bhaint amach seirbhís a sholáthar i nGaeilge atá ar an gcaighdeán céanna leis an tseirbhís a sholáthraímid i mBéarla. I measc na mbeart sin tá siad seo a leanas:

- Tionóladh ranganna intí sa Roinn, agus d'fhreastal an fhoireann chomh maith ar chúrsaí i seirbhísí do chustaiméirí i nGaeilge agus in oiliúnt feasachta teanga.
- Táirgíodh sraith Treoirínte don fhoireann, a mhíníonn impleachtaí Acht na dTeangacha Oifigiúla, agus sárchleachtas maidir le húsáid na Gaeilge.
- Sháraíomar téarmaí Acht na dTeangacha Oifigiúla trí iliomad cáipéis a bhaineann le leas an phobal a sholáthar sa dá theanga.
- Tá an téacs agus na grafaicí ar phríomhleathanaigh ár láithreáin go hiomlán dátheangach (www.taoiseach.ie; www.rialamhain.ie (www.rialtasniosfearr.ie roimhe seo), www.rialainiosfearr.ie agus www.orp.ie)
- Cláraíodh ainmneacha fearainn Gaeilge do www.rialamhain.ie (www.onegov.ie), www.rialtasniosfearr.ie (www.bettergov.ie) agus do www.betterregulation.ie (www.rialainiosfearr.ie) Thug na hainmneacha rochtain dhíreach ar na codanna Gaeilge de na láithreáin ghréasáin sin.
- Cuireadh socruithe i bhfeidhm lena chinntiú go raibh ár bhfógra séanta ríomhphoist agus na teachtaireachtaí As Oifig sa dá theanga.
- Cuireadh socruithe aistriúcháin i bhfeidhm go foirmeálta, lena chinntiú go raibh aistriúcháin ardchaighdeáin agus tráthúil á sholáthar.
- Forbraíodh gluais de théarmaí teicniúla agus de théarmaíocht chun cabhrú le haistriúcháin a dhéanamh
- Cuireadh seoladh ríomhphoist ar bun i nGaeilge agus déantar monatóireacht air ar bhonn leanúnach (gaeilge@taoiseach.ie).

- Maidir lenar dTuarascáil Bhliantúil agus roinnt cáipéisí eile (féach paragraf 2.1), leanamar sárchleachtas trí an téacs Gaeilge agus an téacs Béarla a chur ar leathanaigh ar aghaidh a chéile (Gaeilge ar chlé agus Béarla ar dheis) lena chinntiú go bhfuil sé feiceálach sa dá theanga.
- Tá bogearraí agus acmhainní eile riachtanacha ar fáil do chomhaltaí foirne le Gaeilge.
- Tá na turais timpeall Fhoirgnimh an Rialtais Dé Sathairn ar fáil i nGaeilge, ach iad a iarraidh.
- Chinntiomar go bhfuil ár bpáipéarachas agus ár gcomharthaí poiblí go hiomlán dátheangach.
- Tá na paragraif tosaigh d'óráidí an Taoisigh, a thugann achoimre gearr ar an ábhar, i nGaeilge
- Tá an glórphost a úsáidtear don phobal i gcoitinne (e.g. chun freagraí a thabhairt ar chuirí chuig imeachtaí poiblí) dátheangach lena léiriú go bhfuil fáilte roimh theachtaireachtaí sa dá theanga
- Earcaíodh comhalta foirne ó phainéal na Seirbhíse um Cheapacháin Phoiblí chun cabhrú an tseirbhís a sholáthar i nGaeilge don phobal
- Bhaineamar amach ár sprioc 20% dár bpreas ráitis a eisiúint i nGaeilge agus i mBéarla

Sa chaibidil a leanas léireoidimid an tslí a bhfuil sé i gceist againn tógáil ar na gnóthachtálacha sin chun ár seirbhís a fheabhsú tuilleadh.

Chapter 4 Feabhsú ar Sheirbhísí a chuirfear ar fáil go dátheangach

4.1 Cúlra

Leanfaimid orainn ag soláthar na seirbhísí a baineadh amach faoin ár gcéad Scéim Teanga Oifigiúil. Ina theannta sin, tógfaimid ar an méid atá bainte amach againn trí sheirbhísí a fheabhsú, agus feiceálacht na Gaeilge a mhéadú, agus muid ag déileáil leis an bpobal. Sa chuid seo leagaimid amach na bearta breise a thógaimid i rith saolré na Scéime.

4.2 Seirbhísí atá Iomlán Dátheangach

- Leanfaimid ag cinntiú, agus athruithe á ndéanamh ar ár láithreán gréasáin, go mbeidh agus go bhfanfaidh an téacs seasta agus na grafaicí iomlán dhátheangach.
- Má thugann an Roinn isteach aon láithreáin ghréasáin nua le linn na scéime seo, beidh an téacs seasta agus na graifí ar na príomhleathanaigh dhátheangach. Cuirfear míreanna éisteachta agus físe ar fáil sa teanga/sna teangacha ar seachadadh/tugadh iad. Déanfar fearann-ainmneacha i nGaeilge, a thabharfaidh rochtain dhíreach ar na páirteanna Gaeilge den láithreán, a chlárú do na láithreáin sin.
- Cuirfear leathanach baile nua ('scáileán steille') in airde ar ár láithreán gréasáin chun rogha a thabhairt do chustaiméirí leagan Béarla nó leagan Gaeilge an láithreáin gréasáin a úsáid. Liostófar an leagan Gaeilge ar dtús lena chinntiú go mbeidh sé feiceálach.
- Tá ár gcórais ríomhaireachta inrochtaine poiblí lánchumasach chun dul i ngleic leis an nGaeilge, agus coinneofar an cumas sin in aon uasghrádú ar an gcóras sin amach anseo.
- Déanfar gach foirm iarratais agus aon eolas a bheidh ag dul leo a chur ar fáil sa dá theanga laistigh den aon chlúdach amháin, ach amháin sa chás nach féidir sin go praiticiúil de bharr mhéid nó chineál an doiciméid. Sna cásanna sin beidh an leagan Gaeilge den doiciméad ar fáil chomh héasca leis an leagan Béarla.
- Ní sholáthraíonn an Roinn seirbhísí idirghníomhacha ar-líne don phobal i láthair na huairé. Má chuirtear seirbhísí idirghníomhacha ar fáil don phobal amach anseo, beidh fáil orthu sa dá theanga
- Beidh bileoga eolais go hiomlán dátheangach agus laistigh den chlúdach céanna
- Cuirfear leagan Gaeilge de gach seoladh ríomhphoist neamhphearsanta ar fáil, agus beidh sé nasctha leis an leagan Béarla le go rachaidh gach ríomhphost chuig an seoladh céanna.
- Scrúdóimid an bhféadfaí an córas rianaithe comhfhreagrachta in Oifig Phríobháideach an Taoisigh a mhodhnú, a chabhróidh a chinntiú go ndéanfar comhfreagrais i nGaeilge a fhreagairt go tráthúil agus le ardchaighdeán.
- Leanaimid ag soláthar Turais timpeall Fhoirgnimh an Rialtais i nGaeilge agus forbróimid an infhaighteacht sin i rith shaolré na scéime, agus aird á thabhairt ar éileamh. Gheobhaidh siad sin an leibhéal céanna chur chun cinn, trí na gnáthchainéil, agus a gheobhaidh na turais Bhéarla.

Maidir le cáipéis nach leagann amach moltaí ar pholasaithe poiblí, agus a bhfuil ciorclaíocht teoranta acu agus atá dírithe ar shainghrúpaí, is i mBéarla amháin a bheidh na cáipéisí sin, ach amháin mura bhfuilimid ar an eolas go bhfuil éileamh faoi leith ann d'fhoilseachán i nGaeilge. Leanaimid orainn á mbreathnú sin i bhfianaise éilimh nua agus aird á dtabhairt ar shaincheisteanna acmhainneachta.

Cuirfear óráidí ar fáil sa teanga ina deirtear iad. Cuirfear óráidí a mbeadh spéis ar leith iontu sa phobal nó go náisiúnta ar fáil sa dá theanga.

Cinntoimid freisin go gcuirfear amach 20% dár bpreas ráitis in aghaidh na bliana i nGaeilge agus i mBéarla ó thús na Scéime.

4.3 Fógraí Béil

- Chun an tseirbhís a fheabhsú ag ár bpríomhphointí teagmhála leis an bpobal (m.sh. fáilteoirí, foireann lasc-chláir etc) tabharfaidh muid faoi na bearta seo a leanas:
 - Ardchaighdeán seirbhíse fhoireann an lasc-chláir a chothabháil, trí iarraidh ar an soláthróir seirbhíse a chinntiú go mbeidh Gaeilge mhaith líofa ag foireann an lasc-chláir.
 - Oiliúint inrochtana agus ábhartha a sholáthar sna príomhlimistéir seirbhísí sin leis an méid is mó teagmhála leis an bpobal.
- Úsáidfidh na comhaltaí foirne a sholáthraíonn a gcuid seirbhísí i nGaeilge teachtaireachtaí glórphoist dátheangacha.

4.4 Earcaíocht & Socrúchán Fostaíochta

Lena chinntiú go mbeidh líon cuí comhaltaí foirne le cumas sa Ghaeilge sa Roinn chun cloí le fórlacha an Acht:

- Mar chuid dá polasaí earcaíochta sa Roinn, i gcomhoibriú leis an tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí, déanfaidh an Roinn iarracht chomh fada agus is féidir go bhfuil foireann earcaithe le Gaeilge.
- Faoi réir ag constaicí eile maidir le socrúchán foirne, déanfaidh an Roinn iarracht a chinntiú go bhfuil ar a laghad comhalta foirne amháin i ngach Rannán a bhfuil Gaeilge aige nó aici. Nuair nach bhfuil sé sin indéanta, mar gheall ar easpa foirne dá leithéid, déanfar socrúithe foirmeálta le cinntiú gur féidir le comhaltaí foirne eile atá cumasach sa Ghaeilge déileáil le fiosrúcháin. Athbreithneofar na socrúithe sin arís de réir mar a bhíonn éileamh.

4.5 Oiliúint & Forbairt

Tá tiomantas leanúnach ann oiliúint agus forbairt chuí a sholáthar don fhoireann ar fad, sa dá theanga oifigiúil, le freastal ar riachtanais ár gcustaiméirí atá ag teacht chun cinn agus chun poitéinseal iomlán na foirne a fhorbairt le linn a ngairmeacha sa Roinn seo.

Leanfaidh an tAonad um Bainistiú an Athraithe (CMTU), a stiúranann feidhmiú na scéime seo, ag déanamh an méid seo a leanas:

- Monatóireacht a dhéanamh ar sholáthar agus ar éileamh na seirbhísí Gaeilge thar na rannóga ar fad sa Roinn
- Daoine deonacha a lorg a sholáthróidh seirbhísí Gaeilge ar fud na Roinne. Aithneofar na hoifigigh sin inár n-eolaire inmheánach a bheidh ar fáil don fhoireann ar fad. Spreagfar oifigigh eile chun a gcuid scileanna teanga a fhorbairt chun an liosta sin a leathnú, ionas nach mbeidh an iomarca oibre ag comhaltaí foirne áirithe má thagann ardú ar éileamh. Nuair atá freagracht don tseirbhís seo sannta, beidh an dualgas seo mar pháirt de ról gach aon oifigeach faoi PMDS (an Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta).
- Tacaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí sóisialta a chuireann úsáid na Gaeilge chun cinn
- Monatóireacht a dhéanamh ar riachtanais foirne maidir le oiliúint Ghaeilge agus acmhainní Gaeilge (e.g. lámhleabhair, gluaiseanna, litreacha teimpléid agus ríomhphoist chuideachta aistriúcháin
- Cuidiú le haird a tharraingt ar an nGaeilge taobh istigh den Roinn, agus spreagadh a thabhairt do chomhaltaí foirne freastal ar ranganna agus ar imeachtaí eile a bhaineann leis an nGaeilge.
- Iniúchadh a dhéanamh ar fhorbairt chomhthionscnaimh le Ranna agus le hOifigí eile chun Gaeilge a chur chun cinn
- Ag comhaontú sannadh freagrachta maidir le soláthar seirbhísí trí Ghaeilge ó thaobh na Rannóige.
- Monatóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na Scéime ar bhonn leanúnach, agus tuairisc a thabhairt don Choiste Comhairleach Bainistíochta nuair a bhíonn gá.
- Ag déanamh comhcheangail leis an nGréasán Gaeilge a:
 - Thabharfaidh aischothú ar fheidhmiú na Scéime agus a dhéanfaidh monatóireacht ar bhealaí chun feabhas a chur ar an tseirbhís
 - Mhalartóidh eolas agus comhairle le caighdeán ard aistriúcháin, scileanna comhrá etc, a chinntiú
 - Chuideoidh le CMTU ó thaobh monatóireacht agus anailisiú a dhéanamh ar an éileamh ar sheirbhísí i nGaeilge
 - Chuideoidh le cur leis an bhfeasacht faoin nGaeilge laistigh den Roinn
 - Chuideoidh le meantóireacht agus forbairt daoine eile den fhoireann a bhfuil suim i nGaeilge acu.

Maidir le hoiliúint, leanfaidh sé ag déanamh an méid seo a leanas:

- Ag déanamh measúnú ar leibhéal inniúlachta agus déanfar forbairt ar oiliúint chúil agus ar acmhainní eile
- Ranganna Gaeilge intí a sholáthar don fhoireann ar fad
- Am a thariscint in ionad d'oifigigh atá ag freastal ar chúrsaí oiliúna Gaeilge ar an Satharn
- Gach cúrsa Gaeilge a mheas ar bhun rialta d'fhonn a fháil amach cé chomh héifeachtach agus a fhreastalaíonn siad ar spriocanna na Roinne
- Leanúint ag cur feasacht teanga san áireamh mar chuid d'oiliúint Ionduchtúcháin agus Seirbhís do Chustaiméirí, agus leanúint ag scaipeadh na dTreoirínte, lena chinntiú:
 - Go dtuigeann an fhoireann an fáth go gcuireann an Roinn polasaí dátheangach i bhfeidhm
 - Go dtuigeann an fhoireann comhthéacs agus cúlra an pholasaí

- Go bhfuil an fhoireann go hiomlán ar an eolas faoin dtionchar a bheidh ag an bpolasaí ar a gcuid oibre
- Go bhfuil an fhoireann in ann iad féin a aithint mar dhaoine le cumas sa Ghaeilge

4.6 Ag Cur Feabhas le Cumas Teanga Gaeilge na Roinne

Moltar na gníomhartha seo a leanas ionas go bhfeabhsófar leibhéal agus caighdeán na seirbhísí don phobal le linn shaolré na scéime:

- Leanfaidh an Roinn ag éascú leis an bhfoireann freastal ar ranganna Gaeilge intí, agus déanfaidh an tAonad Oiliúna iniúchadh ar sholáthar na ranganna seo a leathnú, faoi réir ag éileamh.
- Leanfaidh an Roinn ag cur infhaighteacht na seirbhísí Gaeilge chun cinn trí chomharthaí, tríd an láithreán gréasáin, etc.
- Leanfar ag cinntiú go bhfuil na haistriúcháin a choimisiúnaímid den chaighdeán is airde
- Chun feasacht ginearálta ar an nGaeilge a chur chun cinn sa Roinn, breathnóimid ar na bealaí atá ann chun seirbhís chustaiméara inmheánach a sholáthar don fhoireann trí Ghaeilge de réir a chéile, faoi réir ag éileamh.

4.7 An Ghaeltacht

Mar a luadh níos luaithe, níl an Roinn seo bainteach go príomha le seirbhísí a sholáthar don phobal go díreach, i gceantair Ghaeltachta nó i gceantair nach bhfuil sa Ghaeltacht. Cé nach mbíonn teagmháil dhíreach againn leis an bpobal Gaeltachta, áfach, dá n-eascródh sin chinnteoimis go ndéanfaí an teagmháil sin trí Ghaeilge.

Aon uair a thagann logainmeacha Gaeltachta chun cinn (m.sh. foilseacháin nó bunachair shonraí inmheánacha), úsáidfear ainmneacha na gceantar sin chun críocha oifigiúla arna dearbhú ag an Aire Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta san Ordú Logainmneacha (Ceantair Ghaeltachta) 2004.

Caibidil 5 Athbhreithniú agus Monatóireacht

Coinneoidh an Coiste Comhairleach Bainistíochta laistigh den Roinn seo oibríocht éifeachtach na scéime faoi athbhreithniú, chomh fada is atá an tAonad um Bainistiú an Athraithe ag déanamh monatóireacht leanúnach ar sholáthar seirbhísí agus ar leibhéal éilimh na seirbhísí Gaeilge.

Mar chuid dá ndualgas foriomlána faoin gclár nuachóirithe, déanfaidh bainisteoirí líne i Rannáin monatóireacht ar chur i bhfeidhm laethúil na scéime laistigh dá limistéir féin, agus déanfaidh siad tuairisc rialta chuig a Rúnaí Cúnta.

Leanfaidh suirbhéanna custaiméirí ar aghaidh ag cur ceisteanna maidir le sástacht le soláthar na seirbhísí Gaeilge, agus an t-éileamh atá ann do na seirbhísí sin.

Foilseofar an dul chun cinn atá déanta maidir le freastal ar spriocanna na scéime i dTuarascálacha Bliantúla na Roinne.

Caibidil 6 Poiblíocht don Scéim Chomhaontaithe

Poibleofar ábhar na scéime seo mar aon le gealltanais agus soláthairtí na scéime don phobal i gcoitinne trí na nithe seo a leanas:-

- Prearáiteas
- Seoladh Oifigiúil na Scéime
- Scaipeadh ar ghníomhaireachtaí agus comhlachtaí poiblí cuí
- Nasc an-fheiceálach, buan chuig an Scéim ar leathanach baile na Roinne

I dteannta na mbeart sin, agus idirghníomhaíochtaí lá go lá á ndéanamh le custaiméirí, cuirfidh an Roinn na seirbhísí atá ar fáil i nGaeilge chun cinn agus déanfaidh sí poiblíocht orthu, mar shampla:

- Trí chustaiméirí a chur ar an eolas go díreach ar bhonn forghníomhacha ar an rogha atá acu déileáil leis an Roinn i nGaeilge, mar shampla fógraí a chur ar taispeánt ag áit fáiltiú a léiríonn go bhfuil seirbhís Ghaeilge ar fáil. Beidh an t-eolas sin ar taispeánt in áit shofheichte ar láithreán gréasáin na Roinne chomh maith.
- Trí fhonótaí a chur ar threoirínte, ar bhileoga eolais agus ar bhróisiúir ar leith a mhíneoidh go bhfuil na cáipéisí sin ar fáil i nGaeilge chomh maith (i gcásanna nuair nach mbíonn an t-ábhar priontáilte dátheangach ar fáil faoi clúdach amháin)
- Trí nótaí a chur isteach i bhfoilseacháin ar leith, ar nós fógraí i nuachtáin agus i bhfoilseacháin eile, go soláthraíonn an Roinn seirbhísí i nGaeilge agus dá réir sin go bhfáiltíonn siad roimh chustaiméirí ar mhian leo déileáil léi i nGaeilge, faoi réir ag na tiomantais sa Scéim chomhaontaithe.

Chomh maith leis sin, nuair atá na Rannáin a bhfuil gealltanais tugtha acu seirbhís a sheachadadh trí Ghaeilge, in ann é sin a dhéanamh, poibleofar seo freisin ar an mbealach cuí mar aon le feabhsúcháin sheirbhísí suntasacha eile.

Cuireadh cóip den scéim seo ar aghaidh chuig Oifig an Choimisinéara Teanga freisin.

An leagan Béarla de théacs bunaidh na scéime seo.

AGUISÍN 1
Sonraí Teagmhála na Foirne a sholáthraíonn seirbhís Ghaeilge

Cian Hynes
Roinn an Taoisigh
Tithe an Rialtais
Baile Átha Cliath 2
01-619.4161
cian.hynes@taoiseach.gov.ie

Sinéad Nic Coitir
Roinn an Taoisigh
Tithe an Rialtais
Baile Átha Cliath 2
01-619.4261
sinead.niccoitir@taoiseach.gov.ie

Stacey Roche
Roinn an Taoisigh
Tithe an Rialtais
Baile Átha Cliath 2
01-619.4322
stacey.roche@taoiseach.gov.ie

Coinneofar na sonraí seo cothrom le dáta ar láithreán Ghréasáin na Roinne
(www.taoiseach.gov.ie)